

Ezt követően kerülhet azután sor az illetékes szakemberek által végzendő vizsgálatokra, gazdaságossági kalkulációkra cellulóz-papíriparunk esetleg ilyen irányú továbbfejlesztését illetően. A döntés során, a féltermékből gyártandó végterméket is beleértve, természetesen figyelemmel kell lenni érvényben levő nemzetközi szerződéseink adott lehetőségeire és kötelezettségeire.

Iparszerű erdőgazdálkodás a KGST országokban

A KGST Mezőgazdasági Állandó Bizottsága (MÁB) Erdőgazdasági Állandó Munkacsoportja (EgÁMes) — 1977. X. 3—8. között Prágában tartotta XV. ülését, melyen fő napirendi pontként tárgyalták meg az ipari módszerekre való áttérést az erdőgazdálkodásban. Tárgyalási anyagként a MÁB titkársága Bulgária, Magyarország, NDK, Kuba, Lengyelország, Románia, a Szovjetunió és Csehszlovákia részanyagából összesítőt készített. Ez sok olyan érdekes megállapítást tartalmaz, mely a fatermelési rendszerek kidolgozásakor és bevezetésekor számunkra is figyelemre méltó lehet.

A *Német Demokratikus Köztársaságban* az erdőgazdálkodás ipari rendszereit a következők jellemzik:

- géprendszerek alkalmazása,
- a termelés koncentrációja és specializációja, valamint specializált termelési társulások alakítása (pl. bükk, ill. luc cellulóztársulás),
- horizontális és vertikális kooperáció,
- az erdei faválasztékok számának a népgazdaságilag lehetséges minimumra való csökkentése,
- az új tudományos eredmények folyamatos bevezetése,
- a dolgozók képzettségének és szaktudásának állandó növelése.

Aláhúzzák, hogy az iparszerű erdőgazdálkodási módszerekre való áttéréskor gyökeres változások következnek be a technikában, a vezetésben, a szervezésben, a dolgozók munka- és életkörülményeiben, valamint öntudatában.

Lengyelországban iparszerű módszereken az erdőgazdasági feladatoknak munkamegosztás, komplex gépesítés, tudományos munkaszervezés alapján való folyamatos, maximális gazdasági hatékonyságú végrehajtását értik. Az iparszerű módszerek szükségessé teszik a munkának idő és térbeli maximális koncentrációját, a technológiai folyamatok racionalizálását és maximális gépesítését az ergonómiai követelmények kielégítése mellett. Az ipari módszerekhez való áttéréshez szükség van jól képzett mérnökökre, technikusokra, munkásokra, fejlett infrastruktúrára és gépjavító bázisra. Az iparszerű módszerek nem akadályozhatják korszerű erdőművelési eljárások alkalmazását, és nem korlátozhat-

ják az erdő környezetvédelmi, szociális, üdülési funkciójának érvényrejuttatását. Az iparszerű módszerek várható elterjesztése hatékonyabb KGST együttműködést tesz szükségessé a tudományos vállalat- és munkaszervezésben, valamint komplex géprendszerek kialakításában és gyártásában.

Romániában iparszerűeknek a komplex gépesítésre, nemesített szaporítóanyag felhasználására, kemizálásra, öntözésre, valamint koncentrációra és kevés favalasztékra alapozott fatermelési eljárásokat tartják.

A Szovjetunióban magát az „iparszerű módszer” szakkifejezést nem használják. Az erdőgazdálkodás tudományos-műszaki fejlesztése főirányának valamennyi termelési folyamat komplex gépesítését és automatizálását tartják. Ennek érdekében ötvenként felülvizsgálják és korszerűsítik az erdőgazdasági termelés komplex gépesítésének géprendszereit. A különböző termelési folyamatok egymásra hatását mindig szem előtt tartották. Most például a klasszikus erdőművelés azon tételét, hogy „a vágás és a felújítás szinonim fogalmak” úgy mondják, „a vágás és a felújítás a komplex gépesítés bázisán szinonimok”.

Csehszlovákiában az iparszerű erdőgazdálkodás fogalmát illetően viták folynak. Ipari jelleget megközelítő termelés folyik a nemesített vetőmagtermesztésben és a csemetetermelésben.

Magyarországot illetően mi a következő definíciót adtuk: „Iparszerű erdőgazdálkodási módszereken mi olyan fatermelési rendszereket értünk, amelyek — hasonlóan a mezőgazdasági termelési rendszerekhez — egységes, gazdaságilag optimalizált rendszerbe foglalják össze a fatermesztés, a fakitermelés és az ipari fafeldolgozás termelési folyamatait korszerű fatermesztési modellek, technológiák és komplex gépesítés alapján”. Ez a meghatározás a legközelebb az NDK-ban elfogadotthoz áll, de eltér több vonatkozásban a többi KGST ország hasonló definíciójától. Az oka ennek legfőképpen az, hogy nálunk a mezőgazdaságban kialakult és elterjedt termelési rendszerek, valamint a fagazdasági vertikális integráció, és a végtermék szemlélet nagy és kedvező hatással voltak a definíció kialakítására.

A vitában kitűnt, hogy az iparszerű erdőgazdálkodási módszerek kialakítása és bevezetése valamennyi KGST országban megkezdődött. A definíció értelmezése és a gyakorlati bevezetés tekintetében azonban számottevő eltérések vannak. A problémakör további érdemi megvitatást, fogalom és módszer egyeztetést igényel. Erre meg is van a készség. A lengyel küldöttséghez hasonlóan valamennyi küldöttség rámutatott arra is, hogy az iparszerű módszerek további elterjesztésének alapvető előfeltétele az erdőgazdaság komplex gépesítésére szolgáló nemzetközi géprendszerek korszerűsítése és a bennük szereplő gépek gyártásának sokoldalú együttműködési szerződés alapján való szakosítása. Sajnos ebben a kérdésben a munkacsoport értekezletén számottevő előrehaladás nem történt. Meg van azonban a lehetőség, hogy az erdőgazdasági és fakitermelő gépeket gyártó tagországoktól az érdekelt országok kétoldalú megállapodások keretében elégtételt kiigényeljenek.

A faanyagok komplex felhasználásának elősegítésére 1971-ben Pozsonyban létrehozott KGST koordinációs központ tájékoztatást adott a munkacsoport értekezletnek a fakitermelési gépek kialakítása terén végzett munkájáról. Eddig 23 gépet alakítottak ki, éspedig hat kerekas traktort, négy gallyazó gépet, egy döntő közelítő gépet, két traktorra szerelhető csörlőt, két apríték termelőgépet, négy rakodógépet és négy kötélpályát. Ezekből a tagországok gépigényüket be-

jelentették. A gyártó országok azonban az igényeket nem tudják mindig kielégíteni.

A KGST országok erdőgazdasági irányító szervei vezetőinek soronkövetkező VI. találkozóját november közepén tartják Zidlokovice-ben (Brünn mellett). Ez mint kiemelt kérdéssel foglalkozik az erdőgazdasági és faipari gépgyártás és gépellátás problémáival, s várhatóan talál majd megfelelő megoldást.

Keresztesi Béla

**SZAKMÁNK
EGYES ELEMEINEK
TÜKRÖZŐDÉSE
KOSZTOLÁNYI DEZSŐNÉL**

634.0.945.21

Dobay Pál

Általában keveset, vagy éppen semmit sem olvasunk. Akárhány kollégát ismerek, akiknek szakirodalmi érdeklődése nem terjed túl a szakmai rendeleteken és utasításokon. Sokan még a két szaklapunkat sem olvassák, legfeljebb csak átfutják. E tünet oka azonban nem mindig a sokszor jogosan szemünkre vetett kényelmesség. Egyre gyakrabban ügyvédeskedik mellettünk a napi gondok rab-szolgasága. Akit szoros határidők kötnek, aki naponta kénytelen szembenézni az egyre égetőbbé váló munkaerőhiánnyal, aki gépalkatrészek után futkos, aki- nek legfőbb gondja lett a pénzügyi terv teljesítése, — annak nemigen marad sem ideje, sem ereje a szakirodalom rendszeres tanulmányozására.

Szépirodalom szempontjából méginkább ez a helyzet. Vajon elmondható-e akárcsak 10%-unkról, hogy évente elolvas legalább két regényt, egy elbeszélés- kötetet, netán egy verseskönyvet is? A szakirodalom figyelmen kívül hagyása pénzben nem mérhető gazdasági kárt okoz. A szépirodalmat mellőzve pedig emberileg válunk szegényebbé. Ezért többszörös élvezet, ha néha-néha — legin- kább betegség vagy üdülés miatti „kényszerleszállás” alkalmával — kézbe vehe- tünk egy könyvet. Különös öröm ilyenkor, ha — netán szépirodalmat olvasva — pályánkat is érintő vonatkozásokra bukkanunk. Így akadtam rá Kosztolá- nyi Dezső egyik kevésbé ismert kisebb munkájában (Zsivajgó Ter- mészet) az alábbi rövid karcolatokra. Megkapó bájuk és szellemességük miatt talán nem érdektelen közkinccsé tennem ezeket.